

Motion till riksdagen 2005/06:Ub347

av Ulf Nilsson m.fl. (fp, m, kd, c)

Högskola med hög kvalitet

Sammanfattning

Allians för Sverige – Moderaterna, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet – ger i denna motion sin syn på den högre utbildningens uppgifter och presenterar en rad åtgärder som vi vill genomföra under nästa mandatperiod. Det övergripande målet för alliansens högskolepolitik är att förbättra kvaliteten i den högre utbildningen för att skapa en högre utbildning i världsklass. Fler utbildningsplatser måste därför åtföljas av en resursförstärkning, som gör det möjligt för lärosätena att upprätthålla kvaliteten.

Allians för Sverige vill främja den högre utbildningen i Sverige. Våra mål för den högre utbildningen är:

- att garantera förutsättningarna för en högre utbildning i världsklass
- att garantera den högre utbildningens och forskningens frihet
- att skapa förutsättningar för utveckling och bibehållande av starka och självständiga lärosäten
- att fokusera på kvalitet i den högre utbildningen
- att ge lärosätena och studenterna goda förutsättningar för internationellt samarbete och utbyte

Allians för Sverige vill uppnå detta genom en rad åtgärder under åren 2006–2010, vilka sammanfattas i det följande:

- Vi vill att vid dimensioneringen hänsyn ska tas till studenternas val av utbildning, till samhällets behov samt till att kvaliteten säkras. Fler platser till högskolan måste åtföljas av de resurser som krävs för att kvaliteten ska bibehållas.
- Vi vill minska den sociala snedrekryteringen.
- Vi vill se över resurstilldelningssystemet till den högre utbildningen så att det i högre utsträckning tar hänsyn till studenternas val samt utbildningens kvalitet.
- Vi vill avpolitiserat universitets- och högskolestyrelserna och öka lärosätenas frihet att själva råda över verksamheten.

Fel! Okänt namn på

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Förslag till riksdagsbeslut.....	3
Inledning.....	3
Den högre utbildningens uppgift.....	4
Personlig utveckling och bildning.....	4
Samhällets och arbetsmarknadens behov.....	5
Samverkan med det omgivande samhället.....	5
Normer och värderingar.....	6
Jämlikhet och jämställdhet.....	6
Rekrytering.....	6
Självständiga akademier.....	7
Kvalitet i den högre utbildningen.....	7
Eftergymnasial yrkesutbildning.....	9
Dimensionering av den högre utbildningen.....	9
Resurstilldelning till högre utbildning.....	10
Lärosätenas självständighet och integritet.....	11
Stiftelsehögskolor.....	11

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om den högre utbildningens uppgift.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om personlig utveckling och bildning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om samverkan med det omgivande samhället.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om normer och värderingar.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om jämlikhet och jämställdhet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rekrytering.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om självständiga akademier.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kvalitet i den högre utbildningen.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om eftergymnasial yrkesutbildning.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om dimensionering av den högre utbildningen.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om resurstilldelning till högre utbildning.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stiftelsehögskolor.

Inledning

Kunskap är central för människans personliga växt, för social och kulturell utveckling, för ekonomisk tillväxt, välstånd och internationell konkurrens. Utvecklingskraft beror på hur väl folk och nationer förmår att stimulera och tillvarata den enskildes lärande och kunnande. Ett kunskapssamhälle fordrar specifika villkor för att vara långsiktigt hållbart, flexibelt och nyskapande.

För att vi i Sverige ska kunna skapa regional och nationell utveckling och klara den internationella konkurrensen måste vi ha ett utbildningssystem av högsta kvalitet. Det gäller alla nivåer – från förskolan till den högre utbildningen. Sådan är inte situationen i dag. Kvaliteten i utbildningen behöver förbättras kraftigt både i skolan och i den högre utbildningen.

De fyra borgerliga partierna (Allians för Sverige) har i en gemensam motion, med anledning av regeringens proposition ”Ny värld – ny högskola” (prop. 2004/05:162), behandlat den högre utbildningens internationalisering med en ny utbildnings- och examensstruktur i anslutning till Bolognaprocessen samt regler för tillträde till högre utbildning.

Fel! Okänt namn på

I denna motion, som också väcks av de fyra borgerliga partierna gemensamt (Allians för Sverige), behandlar vi andra frågor som är väsentliga för kvaliteten i den högre utbildningen, bl.a. dimensionering och resurstilldelning. Vi ger också inledningsvis vår syn på den högre utbildningens uppgift.

Den högre utbildningens uppgift

Det övergripande målet för den högskolepolitik som Allians för Sverige vill föra är att förbättra kvaliteten i den högre utbildningen. Antalet studenter vid universitet och högskolor har ökat kraftigt under den senaste tioårsperioden, vilket är positivt. I dag finns minst ett lärosäte för högre utbildning i varje län. Allians för Sverige slår vakt om den ökade bredd som utbyggnaden har inneburit i fråga om grundutbildning och forskning över hela landet.

Dimensioneringen av den högre utbildningen kan dock inte ses isolerat från kvalitetsaspekterna. Fler utbildningsplatser måste åtföljas av en resursförstärkning till grund- och forskarutbildning som gör det möjligt för lärosätena att upprätthålla kvaliteten i utbildningen. Det har regeringen inte tagit hänsyn till. Högskolorna och universiteten har dessutom varit tvungna att i allt högre utsträckning reparera de bristande förkunskaper hos studenterna som har blivit följderna av att skolkvaliteten brustit. För detta har lärosätena inte heller kompenseras. Därutöver tillkommer att lärosätena inte fullt ut fått täckning för ökade löne- och hyreskostnader. Beräkningar som gjorts av bl.a. SULF visar, att anslagen till grundutbildningen under de senaste sex sju åren urholkats med 20–25 procent. Det har lett till en kvalitetssänkning i den högre utbildningen.

Alliansen vill nu bryta denna trend och förbättra kvaliteten som första prioritet. Hur det ska ske, återkommer vi till längre fram i denna motion. En inriktning bör vara att skapa en bättre koppling mellan grundutbildningen och forskningen och forskarutbildningen, så att grundutbildningen får vetenskaplig förankring.

Personlig utveckling och bildning

Att studera på högskolenivå innebär en stor investering inte bara för samhället utan även för den enskilda studenten. Förutom goda förkunskaper är studentens motivation en avgörande faktor för att nå studief framgång. Alliansen anser därför, att den enskilda studentens nyfikenhet och kunskapssökande ska stå i centrum för den högre utbildningens inriktning och dimensionering. Kunskap har ett värde i sig, och förmedlingen och utvecklingen av kunskap kan inte alltid mätas enbart i kortsiktiga nyttotermer. En politik för kunskapsbyggande ska utgå från den enskildes personliga drömmar, önskemål och krav. Alla ska ha frihet att välja sin framtid. Därigenom ökar motivationen, som är en förutsättning för goda resultat.

Fel! Okänt namn på

Den högre utbildningen ska bidra till studenternas personliga utveckling, samhällsengagemang och kritiska tänkande. All högre utbildning ska vara av sådan bredd och ge både historiska och filosofiska perspektiv på kunskapsutvecklingen, så att den bidrar till individernas personliga utveckling, vidsynhet och bildning. Den högre utbildningen ska bygga vidare på den kunskap som gymnasieskolan ska ge och främja individernas förmåga till ett vetenskapligt förhållningssätt.

Samhällets och arbetsmarknadens behov

Den högre utbildningen måste också tillgodose samhällets och arbetsmarknadens behov av akademiskt utbildade personer inom viktiga samhällsfunktioner, t.ex. lärare, sjuksköterskor, ingenjörer etc. Om det uppstår bristsituationer, t.ex. till följd av stora pensionsavgångar, finns det en risk att viktiga samhällsfunktioner inte kan upprätthållas.

Sverige är beroende av välutbildad arbetskraft för att klara den internationella konkurrensen och skapa ekonomisk tillväxt och ökat välbefinnande. En högre utbildning av internationellt konkurrenskraftig kvalitet bidrar till välutbildad arbetskraft och lägger grunden för framtidens forskning och utveckling. Klarar Sverige inte av detta, dras de långsiktiga förutsättningarna för tillväxt och ökat välbefinnande undan.

Samverkan med det omgivande samhället

Sedan några år är högskolans tredje uppgift, dvs. samverkan med det omgivande samhället, inskriven i högskolelagen. Det handlar dels om att arbeta framgångsrikt med att utveckla ny kunskap tillsammans med näringsliv och offentlig sektor, dels om att föra ut resultaten av forskning och utbildning till allmänheten. Det handlar också om att i samspel med arbetsmarknaden utforma nya utbildningar och ge studenterna möjligheter till omvärldskontakter under utbildningstiden. För att utveckla en regions konkurrenskraft är ett väl fungerande samarbete mellan näringsliv, offentlig sektor och akademi av stor betydelse.

Allians för Sverige ser positivt på att universitet och högskolor i högre utsträckning än tidigare blir aktiva medspelare i den regionala utvecklingen. I ett nära samspel med näringsliv och offentlig sektor blir akademien en viktig resurs för att stärka regionens konkurrenskraft i en alltmer globaliserad ekonomi.

Fel! Okänt namn på

Normer och värderingar

Kunskaps- och informationssamhället ställer höga krav på människors etiska medvetenhet och förmåga att identifiera, bearbeta och ta ställning i etiska frågor utifrån en helhetssyn. Den vetenskapliga verksamheten behöver ha etiska ramar, som läggs fast utifrån en levande etisk diskussion. Den högre utbildningen måste – liksom grund- och gymnasieskolan – genomsyras av de grundläggande värderingar som samhället byggts upp utifrån. Dessa värderingar är en förutsättning för ett demokratiskt, tolerant och öppet klimat med mångfald i kunskapsutvecklingen. Dessa gemensamma värden har alla som arbetar i den högre utbildningen ett ansvar att förmedla och förankra.

Jämlikhet och jämställdhet

Alliansens mål är ett samhälle, där alla individer ges likvärdiga möjligheter att förverkliga sina livsprojekt. Vi vill se en högre utbildning där individen och individens kunskaper sätts i centrum och där grupptillhörighet är sekundärt. Likhet inför lagen är den väg till verklig jämlikhet och jämställdhet som vi förordar. Varken negativ eller positiv särbehandling kan tolereras. Den socialdemokratiska regeringen har på många sätt misslyckats med att uppnå verklig jämlikhet och jämställdhet. Alliansen vill avlägsna strukturer som förhindrar en utveckling mot jämlikhet och jämställdhet inom den högre utbildningen. En stor del av det praktiska jämställdhetsarbetet måste bedrivas på varje separat arbetsplats inom högskolan – den enskilda institutionen. Det är där grunden läggs för jämlika villkor för kvinnor och män i utbildningens vardag.

Rekrytering

Allians för Sverige anser, att högre utbildning ska vara öppen för alla, som har intresse och förutsättningar för sådan utbildning. Den bör dessutom vara lättillgänglig genom direktutbildning vid lärosätena eller per distans. Distansutbildning ökar tillgängligheten till högre utbildning. Det gäller särskilt för människor som av familje- eller arbetsmarknadsskäl inte har möjlighet att flytta till en universitets- eller högskoleort. Möjlighet att läsa högskolekurser på distans har en central betydelse för att förverkliga visionen om det livslånga lärandet. Utbildningen ska också vara kostnadsfri för EES-medborgare och studenter från andra utländska universitet med vilka svenska universitet och högskolor har samarbetsavtal.

Alliansen anser vidare, att den sociala snedrekryteringen till högre utbildning även fortsättningsvis med kraft måste motverkas. Tyvärr finns det inga enkla och snabba lösningar för att åstadkomma detta, vilket regeringen låter påskina. Högre kvalitet i grund- och gymnasieskolan är grundläggande. Fadd-

rar och goda förebilder för att stödja rekrytering från icke traditionellt akademiska miljöer bör användas. Informationen i skola och högskola om utbildningsinriktningar och arbetsmarknadsutsikter inom olika yrken som kräver högre utbildning bör förbättras.

Självständiga akademier

Självständiga högskolor och universitet utgör grunden för en sund demokrati, eftersom de bidrar med en fristående samhällskritik och en självständig kunskapsproduktion. Om inte samhällets medborgare kan tillgodogöra sig oberoende och relevanta kunskaper för sina beslut, sätts den demokratiska processen ur spel. Men för att lärosätena ska vara trovärdiga i sin granskning av samhället krävs att de är oberoende från statsmakten. För att öka lärosätenas självständighet vill alliansen minska den politiska styrningen av den högre utbildningen. Exempelvis vill vi avpolitiserat högskolestyrelserna.

Lärosätena måste få ökat inflytande över både utbildningen och rekryteringen. Därigenom får de möjlighet att profilera sig, och det skapas större bredd och ökad mångfald av utbildningar, vilket är till gagn både för studenterna och för samhället. Lärosätena får också möjlighet att koncentrera sig på utbildningar, där de har hög kompetens och kan konkurrera om studenterna. Därmed kan universitet och högskolor skapa spetsutbildningar av hög kvalitet.

Kvalitet i den högre utbildningen

Allians för Sverige anser, att politiken nu måste fokusera på kvalitetsförbättringar i den högre utbildningen. En kvantitativ utbyggnad av den högre utbildningen får inte ske på bekostnad av kvaliteten. Vi vill i stället satsa på att utveckla och öka andra eftergymnasiala utbildningar.

I den proposition som regeringen presenterat finns inga konkreta förslag till kvalitetsförbättringar. Visserligen ingår i internationaliseringen av utbildningen också ett kvalitetssäkringssystem. Inte minst kommer jämförelsen av de svenska lärosätenas utbildning med utbildningar i andra länder att medföra press på lärosätena att upprätthålla hög kvalitet för att kunna konkurrera om studenter och forskningsresurser.

Den högre utbildningen har expanderat kraftigt under de senaste 15 åren. Nya högskolor har byggts upp, och antalet studenter har fördubblats. Genom denna utbyggnad har betydligt fler människor än tidigare kunnat skaffa sig en akademisk utbildning eller fortbildning på akademisk nivå. Detta är en positiv utveckling, men det har skett till priset av en försämrad kvalitet. Målen har i alltför stor utsträckning varit ensidigt kvantitativa, t.ex. att 50 % av en årskull ska påbörja en högskoleutbildning före 25 års ålder. Resurserna har också i

Fel! Okänt namn på

alltför hög grad knutits till antalet studenter och genomströmningen, dvs. antalet producerade poäng och examina.

Högskoleverket har i sina granskningar av grundutbildningen vid universitet och högskolor pekat på kvalitetsbrister både inom olika ämnesområden och vid olika lärosäten. Även utländska bedömare har konstaterat, att de svenska akademiska grundutbildningarna är både kortare och grundare än motsvarande utbildningar i andra länder.

Det finns säkerligen flera orsaker till den sjunkande kvaliteten, exempelvis följande: Brister i grundskola och gymnasieskola medför, att studenterna har allt sämre förkunskaper. Högskolorna måste därför använda en del av sina resurser till att reparera dessa brister, t.ex. genom att anordna preparandkurser. Alltfler högskolor har tvingats anordna nybörjarkurser i tyska, franska, spanska och italienska.

Anslagen till grundutbildningen har under de senaste sex sju åren urholkats med ca 20 %, vilket har lett till att den lärarledda undervisningen och handledningen minskat kraftigt.

Andelen disputerade lärare har minskat kraftigt under senare år. Den naturliga kopplingen mellan grundutbildningen och forskningen har därmed reducerats. Det nuvarande resurssystemet gynnar kvantitet på bekostnad av kvalitet.

Allians för Sverige anser, att förbättringar av den högre utbildningens kvalitet nu måste få högsta prioritet, innan en fortsatt utbyggnad av grundutbildningen sker. De skärpta behörighets- och urvalskrav som vi föreslagit kommer säkerligen på sikt att höja kvaliteten i den högre utbildningen. Kurser som ges inom högskolan ska hålla akademisk standard, och enbart kurser som uppfyller akademisk standard ska ge akademiska poäng och ekonomiska resurser till lärosätet. Det betyder att rena nybörjarkurser i moderna språk samt repetitions- och preparandkurser, som är gymnasiala till innehållet, inte ska förekomma inom högre utbildning. De resurser som därigenom frigörs, ska kvarstanna inom högskoleväsendet och användas till att förstärka kvaliteten.

Allians för Sverige anser, att lärartätheten i grundutbildningen måste öka igen för att möjliggöra bättre undervisning och ökad handledning. Vidare bör andelen disputerade lärare öka för att möjliggöra en undervisning och handledning av hög kvalitet. Det innebär att även forskarutbildningen måste byggas ut, såsom vi föreslagit i vår forskningsmotion.

Kvaliteten i den högre utbildningen måste utvärderas kontinuerligt. Vi anser, att Högskoleverkets nuvarande uppdrag att kvalitetsgranska lärosätena och enskilda utbildningar bör utvidgas. En hög kvalitet på den högre utbildningen är avgörande för att Sverige ska kunna konkurrera på den globala kunskapsarenan. Svenska studenter ska vara internationellt konkurrenskraftiga, och Sverige måste kunna attrahera utländska studenter och forskare.

Eftergymnasial yrkesutbildning

Allians för Sverige anser, att regeringens högskolepolitik har missgynnat Sverige. Målet att 50 % av en årskull ska gå vidare till högskoleutbildning har ensidigt fokuserat på akademisk högskoleutbildning och teoretisk kunskap. Samtidigt som arbetslösheten ökar bland akademiker, finns det brist på yrkeskunniga experter, som kan möta företagets krav och utvecklingsbehov. Allians för Sverige vill därför satsa på att utveckla olika slag av eftergymnasiala yrkesutbildningar, t.ex. kvalificerad yrkesutbildning (KY), påbyggnadsutbildningar och kompletterande utbildningar. Om dessa yrkesutbildningar ges goda förutsättningar och får hög kvalitet, kan de bli ett reellt alternativ till akademiska utbildningar.

Allians för Sverige anser det positivt med en hög akademisk utbildningsnivå i Sverige. Det behövs också andra kompetenser än enbart teoretiska akademiska kunskaper. Avgörande för yrkesutbildningens attraktivitet är att den svarar mot verkliga behov i samhället och arbetslivet. Därför måste den också utformas i samarbete med näringsliv och arbetsplatser, dels genom att en stor del av utbildningen är arbetsplatsförlagd, dels genom att det på ledningsnivå finns representanter från arbetslivet.

Dimensionering av den högre utbildningen

Det finns ett dilemma vid dimensionering av den högre utbildningen. Till vissa utbildningar finns det betydligt fler sökande än det finns platser, t.ex. läkarutbildningen, psykologutbildningen och vissa media- och journalistutbildningar. Samtidigt finns det lediga platser vid andra utbildningar, t.ex. vissa tekniska och naturvetenskapliga utbildningar. Just nu är arbetslösheten bland akademiker rekordhög, 62 300 med minst tvåårig högskoleutbildning är arbetslösa. Ändå föreslår regeringen och samarbetspartierna en ökning av antalet högskoleplatser med 3 500 under det kommande läsåret utan hänvisning till hur kvaliteten påverkas av en sådan kraftig expansion.

Allians för Sverige anser, att man vid dimensioneringen av den högre utbildningen måste ta hänsyn till studenternas val av utbildning, till samhällets och arbetsmarknadens behov samt till att kvaliteten på utbildningen säkras. I framtiden måste det också finnas en beredskap att möta de demografiska utmaningarna. Lärosätenas dimensionering måste ha en sådan flexibilitet att antalet utbildningsplatser kan öka, när söktrycket av demografiska skäl är stort och minskar, när söktrycket går ner. En sådan flexibel dimensionering måste vara finansierad och inte medföra sänkt kvalitet.

Studenternas val av utbildning och lärosäte ska väga tungt vid beslut om dimensionering av olika utbildningar. Studenter som kommer in på sitt förstahandsval är vanligen starkt motiverade och har bättre förutsättningar att fullfölja den utbildning som de antagits till. Kunskap och utbildning har ett värde i sig, välutbildade människor skapar i stor utsträckning sin egen efterfrågan. Allians för Sverige anser därför, att det bör vara möjligt att öka resurs-

Fel! Okänt namn på

tilldelningen till ett lärosäte, som många studenter söker sig till, om man samtidigt kan minska resurstilldelningen till andra lärosäten, som har färre sökande. Detta bör ske inom en oförändrad totalram.

Även samhällets och arbetsmarknadens behov av vissa yrkeskategorier, t.ex. lärare och sjuksköterskor, måste beaktas vid beslut om dimensionering. Oavsett hur många utbildningsplatser som finns tillgängliga, kommer det att uppstå brist på utbildade inom yrket, om det inte finns tillräcklig efterfrågan på sådan utbildning. I en sådan situation hjälper det inte att regeringen sätter upp mål för antalet helårsstuderande. Detta har regeringen prövat inom t.ex. områdena naturvetenskap och teknik, med ekonomiska problem som följd för många lärosäten. Resursutredningen (2005:48) anser därför att denna typ av mål bör avskaffas. Allians för Sverige håller med om detta och föreslår, att målen för antalet helårsstuderande avskaffas. Vi anser att ett viktigt verktyg måste vara en hög kvalitet i studie- och yrkesvägledningen i gymnasieskolan och högskolan, så att studenterna ges information om arbetsmarknadsutsikterna inom olika yrken. Universitet och högskolor måste också aktivt informera om olika utbildningar och utveckla ett bättre samarbete med gymnasieskolan.

Resurstilldelning till högre utbildning

Dessutom behöver resurstilldelningssystemet vara konstruerat på ett sätt som tillåter lärosätena viss flexibilitet i utbildningsutbudets sammansättning. Redan idag har lärosätena en god inblick i vilka yrken det förväntas uppstå brist inom och den lokala arbetsmarknadens behov. I lärosätenas remissvar till Resursutredningen (SOU 2005:58) uppges dock av många, att det inte finns ekonomiska incitament i det nuvarande systemet för att anpassa utbildningsutbudet. Tvärtom uppfattas systemet premiera enbart den löpande verksamheten. I Resursutredningen föreslås – i linje med vad flera lärosäten anser – att en ny, mindre del i resurstilldelningssystemet bör införas som ger stabilare ekonomiska förutsättningar för lärosätena. En fördel med en sådan s.k. grundersättning är att såväl situationer med plötsligt vikande studentunderlag som behov av en snabb expansion av grundutbildningen kan hanteras på ett bättre sätt. Risken för lärosätena med att förändra utbildningsutbudets sammansättning blir inte lika stor som i dagens system. Det underlättar för lärosätena att profilera sig och att anpassa utbudet av platser till arbetsmarknadens mer långsiktiga behov.

Ett annat problem i dagens resurstilldelningssystem är att takbeloppen begränsar lärosätenas möjlighet att tillhandahålla utbildningsplatser efter studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Flexibiliteten i dimensioneringen av den högre utbildningen bör därför öka för att möjliggöra omfördelning av resurser mellan olika lärosäten inom en oförändrad totalram.

Det nuvarande resurssystemet uppvisar många brister, bl.a. följande:

- Resurssystemet premierar kvantitet i stället för kvalitet. Lärosätena får resurser i förhållande till antalet studenter som antas och antalet examina, oavsett vilken utbildning som anordnas och vilken kvalitet som examina har.
- Resurssystemet premierar inte djup, eftersom ersättningen är lika hög för A- som för D-kurser.
- Resurssystemet tar inte hänsyn till utvärdering av kvalitet.
- Resurssystemet tar inte i tillräcklig utsträckning hänsyn till studenters val av utbildningsort.

Allians för Sverige anser därför att resurstilldelningssystemet för högre utbildning i grunden bör förändras. De förändringar som utredningen om resursfördelningssystemet föreslår är alldeles för obetydliga. Vi föreslår följande förändringar:

- Resurserna måste i högre grad följa studenternas val av lärosäte.
- Den andel av högskolans anslag som fördelas på basis av hur många studenter som godkänts ska minska, eftersom det riskerar att leda till sänkta kvalitetskrav.
- Kurser på C- och D-nivå ska ge högre ekonomisk ersättning till lärosätet än kurser på A- och B-nivån. Lärosätena ska därigenom stimuleras till att anordna mer krävande utbildningar.
- En utvärdering av kvaliteten i lärosätenas resultat bör ligga till grund för resurstilldelningen.
- En omfördelning av resurser mellan lärosäten bör underlättas.

Lärosätenas självständighet och integritet

Allians för Sverige anser, att den högre utbildningen ska avpolitiserars för att garantera lärosätenas självständighet och integritet. Regeringens direkta inflytande över högskolestyrelser ska avskaffas. Ordföranden och ledamöterna i högskolestyrelserna ska utses av lärosätena själva. Bland ledamöterna ska det finnas allmänföreträdare, som kan komma från politiken, näringslivet eller ha annan kompetens, men dessa ska utses av lärosätena. Rektorn ska kunna var ordförande i högskolestyrelsen.

Stiftelsehögskolor

Mångfald är en god kraft för utveckling och variation och måste uppmuntras. Under den borgerliga regeringen i början av 1990-talet överfördes Chalmers tekniska högskola och Internationella handelshögskolan i Jönköping till fria stiftelser. Utvecklingen på de högskolor som blivit fristående stiftelser har

Fel! Okänt namn på

varit god. Båda utnyttjar friheten på det konstruktiva sätt som både studenterna och samhället har anledning att förvänta sig och uppskatta. Allians för Sverige anser, att fler lärosäten bör kunna blir fristående stiftelser. Vi vill därför pröva, vilka ytterligare lärosäten som kan vara lämpliga att driva i denna form.

Stockholm den 3 oktober 2005

Ulf Nilsson (fp)

Sten Tolgfors (m)

Håkan Larsson (c)

Torsten Lindström (kd)